

12. Udfordringsretten 2011 (2011-8416)

Regeringen har besluttet at videreføre forsøgsperioden for Udfordringsretten i yderligere 2 år frem til 2013. I den forbindelse er der mulighed for at indsende nye ansøgninger om dispensation fra statslige regler til Indenrigs- og Sundhedsministeriet.

Socialudvalget skal godkende Socialforvaltningens forslag til ansøgninger.

INDSTILLING OG Beslutning

Socialforvaltningen indstiller, at Socialudvalget overfor Økonomiudvalget og Borgerrepræsentationen anbefaler,

1. at de 19 forslag om dispensationer fra statslige regler, der er beskrevet nedenfor, indgår i Københavns Kommunes samlede ansøgning til Indenrigs- og Sundhedsministeriet om brug af Udfordringsretten.

Problemstilling

Regeringen har udmeldt en forlængelse af perioden for forsøg med dispensation fra statslige regler, den såkaldte Udfordringsret. Formålet med udfordringsretten er at udvikle forslag til afbureaukratisering af de administrative processer eller af arbejdsgange, der er reguleret af procesregler. Udfordringsretten gælder alle institutioner, der leverer offentlig service.

Udfordringsretten blev første gang lanceret i 2008. Socialforvaltningen indsendte i alt 12 ansøgninger om dispensation fra statslige regler som led i Københavns Kommunes samlede bidrag i 2009. Alle 12 forslag er blevet behandlet, og Socialforvaltningen har modtaget afslag på samtlige ansøgninger.

I forbindelse med videreførelsen af Udfordringsretten har ministeriet imidlertid tilkendegivet, at man fra statens side er meget interesseret i at bistå kommuner og regioner i forhold til afbureaukratisering. Økonomiforvaltningen har efter en uformel høringsrunde om interessen for en samlet ny ansøgningsrunde opfordret fagforvaltningerne til at fremsende nye ansøgninger. På den baggrund vil ØU og BR i marts 2011 behandle en samlet sag med ansøgninger fra alle forvaltninger.

På den baggrund har Socialforvaltningen udarbejdet i alt 19 forslag, der kort oplistes nedenfor.

Løsning

Socialforvaltningen foreslår 19 ansøgninger om dispensationer. Ansøgningerne vedrører:

1) Delvist lukkede institutioner (Servicelovens § 123b):

Servicelovens § 123b giver mulighed for at oprette delvist lukkede institutioner, hvor børn og unge mellem 12 og 17 år alene kan anbringes efter afgørelse i Børn- og ungeudvalget. Socialforvaltningen ønsker forsøgsvist at afprøve delvist lukkede pladser i åbne institutioner, f.eks. Nexus, Den Flyvende Hollænder og den ny MultifunC institution. Med dispensationen skal Børn- og Unge-udvalget ikke ind over alle anbringelserne på institutionerne, men kun være inde over de få sager, hvor man benytter en delvist lukket plads. Dispansationsansøgningen er tænkt som et supplement til dialogen med KL og ministeriet om samme.

2) Screeningsværktøj (Persondatalovens §§ 6-8):

Persondataloven opstiller begrænsninger for udveksling og behandling af personfølsomme oplysninger. Forvaltningen ønsker en dispensation, der giver mulighed for at udarbejde et screeningsværktøj. Da værktøjet kan forventes at vurdere forekomsten af en række førtrolige eller personfølsomme oplysninger hos borgere, som Socialforvaltningen ikke umiddelbart vil tilbyde en indsats (forældrene), er det kommunens formodning, at Datatilsynet ikke vil give tilsagn til kommunens behandling af oplysninger. Der anmodes derfor om, at kommunen kan indhente oplysninger fra relevante databehandlere (eks. det centrale kriminalregister) uden samtykke fra de berørte borgere.

3) Begrænse frit valg af boform (Servicelovens § 109 og § 110):

Borgere kan i dag frit henvende sig på et kvindekrisecenter (§ 109) eller herberg (§ 110) og blive visiteret til hjælp af lederen af tilbuddet. Borgerens hjemkommune er forpligtet til at betale tilbuddets takst (selvhenvender-princippet). Socialforvaltningen ønsker en begrænsning af selvhenvenderprincippet på herberg og krisecentre til kun at gælde offentligt drevne institutioner (dvs. kommunale institutioner eller institutioner der har driftsoverenskomst med kommunen).

Begrundelsen for forslaget er et ønske om at sikre kommunen bedre styringsmuligheder i forhold til både kvalitet og økonomi.

4) Udbud af stofmisbrugsbehandling (Servicelovens § 101):

Servicelovens § 101 regulerer behandling af stofmisbrugere, herunder fastlægger stk. 4 regler om frit valg til et andet behandlingstilbud af tilsvarende karakter som det borgeren er blevet visiteret til. Ønske om dispensation til at kunne udbyde stofmisbrugsbehandling og i forlængelse heraf begrænse brugernes frie valg til kun at gælde for de tilbud, der er omfattet af udbuddet, samt kommunens egne behandlingstilbud.

Forslaget er begrundet i, at det vurderes at kunne forbedre kvaliteten i tilbuddene og samtidig reducere udgifterne.

5) Løbende udbetaling af hjælp (Aktivlovens §81):

Aktivlovens § 81 fastlægger regler udbetaling af hjælp til dækning af enkeltudgifter hos borgerne. Det foreslås, at der indføres en hjemmel til, at der kan ske løbende udbetaling af hjælp efter reglerne om enkeltudgifter efter aktivlovens § 81 til huslejerestance, tøj, overlevelseshjælp mm. Dertil kommer, at det tydeliggøres, at kommunerne kan fastsætte eget serviceniveau/kvalitetsstandarder ved brug af vejledende takster. Det understreges, at der fortsat vil skulle foretages et konkret individuelt skøn i den enkelte sag.

Begrundelse: Bestemmelserne om enkeltydelser er videreført fra bistandslovens vedtagelse, og bygger på en forudsætning om, at udgifter til forsørgelse skal afholdes af borgerens eget forsørgelsesgrundlag, typisk kontanthjælp. Som følge af blandt andet konjunkturudviklingen samt en ændret beskæftigelseslovgivning, der har medført en ændring af reglerne for sanktioner og indeholdelse af børnebidrag samt indførelse af kontanthjælpsloftet og 450-timers reglen, har dette udgangspunkt ændret sig.

6) Adgang til elektroniske sundhedsdata (Aktivlovens §82):

Som reglerne for medicinbevillinger efter Aktivlovens §82 er i dag, er det alene sundhedspersonale, som har hjemmel og mulighed for, at tilgå blandt andet Lægemedelstyrelsens receptserver, borgers CTR-saldo og andre data tilgængelige på Sundhed.dk (den fællesoffentlige sundhedsportal). Det foreslås derfor, at der indføres adgang til elektroniske sundhedsdata, herunder receptserver, CTR-saldo mv. Det foreslås desuden, at det præciseres, at det er apotekets ansvar, at medicin udleveres i overensstemmelse med kommunes bevilling

Begrundelse: Begrundelsen for adgang til elektroniske sundhedsdata har både et sagstids -, dokumentations- og borgerperspektiv

7) Betingelser for afslag vedr. tandbehandling (Aktivlovens §82):

Ved ansøgninger om økonomisk hjælp til tandbehandling efter aktivlovens § 82 om sygebehandling, kræves det i dag, at der skal tages stilling til både den økonomiske betingelse og betingelsen om, at behandlingen er nødvendig og helbredsmæssig velbegrunderet før kommunen kan træffe en afgørelse. I forbindelse med vurderingen af, hvorvidt behandlingen er nødvendig og helbredsmæssig velbegrunderet kan det være nødvendigt at få en vurdering fra tandlægekonsulenten, hvilket kan forlænge processen.

Det vil her være en lettelse for sagsbehandlingen, hvis der kan gives et afslag "allerede fordi" de økonomiske betingelser ikke er opfyldt.

Begrundelse: Hvis det klart fremgår, at borgeren har råd til at betale selv den dyreste regning fra tandlægen, så vil det lette sagsbehandlingen, at der kan gives en afgørelse/afslag alene med begrundelsen, at bestemmelsens økonomiske betingelse ikke er opfyldt.

8) Dispensation fra krav om dokumentation for samvær (Aktivlovens §83): Revisionen kræver i dag, at der altid skal indhentes dokumentation for samvær, hvis der ikke findes en samværsresolution fra Statsforvaltningen ved hjælp efter aktivlovens § 83 vedrørende særlig hjælp vedrørende børn. Der ønskes dispensation fra dette krav, så borgeren eksempelvis ikke har pligt til at gå til sin tidligere ægtefælle for at få dokumentation ind til kommunen.

Begrundelse: Dokumentation for samværet kan i praksis give problemer, f.eks. hvis parterne har et meget dårligt samarbejde.

9) Overgang til behandling for førtidspension (Pensionslovens §18):

Pensionslovens §18 omhandler afgørelse om, at en sag kan overgå til behandling efter reglerne om førtidspension.

a. Lettere adgang for personer mellem 60-65 år: Der foreslås en tilføjelse til §18 i form af et stk. 2 med ordlyden: "Kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om, at sagen overgår til behandling efter reglerne om førtidspension for personer mellem 60 og 65 år, når det er ud fra en faglig vurdering er åbenbart, at pågældendes arbejdsevne ikke kan forbedres ved aktiverings-, revaliderings- og behandlingsmæssige samt andre foranstaltninger og personen har et varigt behov for offentlig forsørgelse"

Begrundelse: Det er urimeligt for både nedslidte ansøgere og kommuner at udsætte denne gruppe for

meningsløse aktiverings-, revaliderings- og behandlingsmæssige samt andre foranstaltninger

b. Udvidelse af målgruppen til også at omfatte socialt udsatte: Der foreslås en tilføjelse til §18 i form af et stk. 2 (evt. stk. 3, hvis stk. 2 ovenfor godkendes) med ordlyden: ”Kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om, at sagen overgår til behandling efter reglerne om førtidspension for personer mellem 40 og 65 år som er svært socialt udsatte og som i en længere periode har været uden for arbejdsmarkedet, når det er ud fra en faglig vurdering er åbenbart, at pågældendes arbejdsevne ikke kan forbedres ved aktiverings-, revaliderings- og behandlingsmæssige samt andre foranstaltninger og personen har et varigt behov for offentlig forsørgelse”

Begrundelse: Det er urimeligt at forsøge at presse denne gruppe til åbenbart meningsløse aktiverings-, revaliderings- og behandlingsmæssige samt andre foranstaltninger. Konsekvensen bliver i en række tilfælde, at de ikke er i stand til at medvirke i foranstaltningerne og derfor med de nuværende regler ikke har mulighed for at få tilkendt førtidspension. De vil derudover ofte blive ramt af sanktioner i forhold til kontanthjælpssystemet, hvilket kan føre til udsmidning af lejligheder, de måske netop er etableret i og dermed yderligere social marginalisering.

10) **Hjemmel til kommunal fastlæggelse af takster** (Servicelovens § 41 og § 100): Forslag om, at der indføres lovadgang til at kommunerne selv kan fastlægge faste takster for eksempelvis udgifter til vask, ekstra tøj, aflastning mv. Taksterne reguleres 1 gang årligt. En sådan løsning skal kombineres med at kommunerne ved vurderingen af hjælp får mulighed for at indplacere borgerne i eksempelvis 4 funktionsgrupper. Placeringen i en bestemt funktionsgruppe udløser herefter hjælp efter en bestemt takst, hvis borgeren sandsynliggør at pågældende har udgifter til den takstfastsatte type udgift.

Begrundelse: En sådan løsning vil medføre en betydelig administrativ lettelse ved behandlingen af sager om merudgifter.

11) **BPA-ordninger og privat antaget aflastning** (Servicelovens § 96 og § 41): Servicelovens § 96 og § 41 regulerer reglerne for henholdsvis kontant tilskud til borgerstyret personlig assistance og tilskud til merudgifter. Det foreslås, at der indføres en godkendelsesordning for de eksterne leverandører af hjælp efter såvel servicelovens § 41 som efter § 96. Godkendelsesordningen kunne tage udgangspunkt i de regler, der findes på området for personlig og praktisk hjælp, som er meget stringent lovgivningsreguleret område. Det foreslås samtidig, at der via lovgivningen etableres en klar og entydig mulighed for at kommunerne kan føre et reelt tilsyn med de eksterne leverandører.

Begrundelse: Kommunerne vil kunne udarbejde kvalitetsstandarder, som de eksterne leverandører skal følge og dermed prøve at sikre, at der er kvalificerede eksterne leverandører på området.

12) **Mulighed for begrundelse i form af manglende opfyldelse af økonomisk betingelse** (Aktivlovens §§81-85):

Aktivlovens §§81-85 fastsætter regler for kommunens ydelse af hjælp i særlige tilfælde. Det foreslås om, at der etableres mulighed for at kunne træffe afgørelse med begrundelsen, at der ikke kan gives hjælp allerede forbi den økonomiske betingelse ikke er opfyldt. (dvs. betingelsen om, at borgeren ikke selv kan betale udgiften).

Begrundelse: Det vil give en betydelig lettelse i sagsbehandlingen

13) **Tydeliggørelse af personkredsen** (Servicelovens § 100):

Servicelovens § 100 omhandler regler for kommunens dækning af borgernes merudgifter. Det foreslås, at personkredsen (målgruppen) tydeliggøres, der skabes klare lovgivningsmæssige rammer for, hvem der er omfattet.

Begrundelse: En tydeliggørelse af personkredsen vil muliggøre en mere ensartet administration af bestemmelsen. En præcisering af servicelovens § 100 vil være en lettelse for såvel sagsbehandlere som borgere.

14) **Hjælp til merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste – forenklet sagsbehandlingsprocedure** (Servicelovens §§41 og 42):

Servicelovens §§ 41 og 42 fastsætter regler vedrørende udbetalinger til borgerne vedrørende henholdsvis merudgifter og tabt arbejdsfortjeneste. Det foreslås, at der i loven etableres hjemmel til at anvende en forenklet sagsbehandlingsprocedure i de tilfælde, hvor der ikke vurderes at foreligge ændrede forhold i forhold til retten til at modtage hjælp.

Begrundelse: Det følger af loven, at kommunen som minimum 1 gang årligt skal revurdere behovet for hjælp. I de fleste tilfælde vil grundlaget for de tildelte ydelser imidlertid være uændret fra år til år. Det betyder, at der ofte ikke er behov for at ændre den udmålte hjælp eller, at der alene skal foretages mindre justeringer heri.

15) **Forhøjelse af Regnskabsbekendtgørelsen beløbsgrænser** (Regnskabsbekendtgørelsen):

Regnskabsbekendtgørelsen fastlægger regler og krav i forhold til kommunernes regnskabspraksis, herunder dokumentationskrav. Det foreslås, at der sker en præcisering af bekendtgørelsens dokumentationskrav, særligt i forhold til kravet om efterfølgende kvittering for ydelsens afholdelse, samt en forhøjelse/pristalsregulering af regnskabsbekendtgørelsens beløbsgrænser.

Begrundelse: Dokumentationskravet er ressourcekrævende og pålægger borgerne uforholdsmæssige byrder i forhold til at kunne dokumentere deres dagligdag med kvitteringer. Der er desuden efter Socialforvaltningens opfattelse behov for en præcisering af dokumentationskravet.

16) **Fjernelse af dokumentationskrav vedr. starthjælp** (Aktivlovens §§ 81-85):

Aktivlovens §§ 81-85 fastlægger regler for hjælp i særlige tilfælde. Det foreslås, at der indføres en ændring af statsrefusionsreglerne for starthjælpsmodtager omfattet af bestemmelserne i aktivlovens §§ 81 -85, således at kommunen oppebærer samme statsrefusion for starthjælpsmodtagere som for andre borgere, der modtager hjælp efter §§ 81-85.

Begrundelse: Udover det diskutabile i denne incitamentsstruktur, medfører de aktuelle regler en del administrative fejl, fordi den praktiske administration af reglerne er vanskelig. Eksempelvis skal sagsbehandleren ved systemopslag undersøge, at en ansøger er starthjælpsmodtager og i så fald kode ydelsen rigtigt. Der er p.t. ingen systemmæssig mulighed for begrænsning af kontovalg.

17) **Forslag til hjemmel for etablering af stofindtagelsesrum**

På stofmisbrugsområdet har Københavns Kommune etableret et sundhedsrum for stofmisbrugere. I forhold til stofindtagelse er det i sundhedsrummet alene muligt at indtage lægeordineret medicin.

Lovgivningen indeholder tillige mulighed for at etablere tilbud om lægeordineret heroin til svært belastede stofmisbrugere. Det foreslås, at der søges om dispensation til etablering af egentlige stofindtagelsesrum, hvor der ikke er begrænsninger for hvilke stoffer, der kan indtages.

Begrundelse: Der er behov for yderligere tiltag til begrænsning af skadevirkningerne af misbruget for den enkelte stofmisbruger og for samfundet som helhed.

18) Dispensation for manglende handlemuligheder overfor østeuropæiske hjemløse i Danmark

Der kan konstateres en udvikling, hvor østeuropæiske hjemløse præger gadebilledet. Servicelovens regler betyder, at de ikke har mulighed for at benytte danske herberger. De udenlandske hjemløse er derfor uden andre hjælpemuligheder end gaden. Det foreslås derfor, at der i serviceloven skabes lovhjemmel til etablering af tiltag, der kan understøtte processen med at motivere de østeuropæiske hjemløse til en tilbagevenden til hjemlandet.

Begrundelse: At give mulighed for at understøtte de generelle bestræbelser på hjemløseområdet på at sikre, at ingen hjemløse skal være uden tilbud – ingen skal sove på gaden.

19) Undtagelse af prostituerede fra de gældende regler om sort arbejde

Undersøgelser har vist, at en meget stor del af de danske prostituerede modtager kontanthjælp. Det foreslås, at der skabes lovhjemmel til, at prostituerede frit kan henvende sig til kommunen uden frygt for anmeldelse af socialt bedrageri og krav om tilbagebetaling, samt skattebetaling, hvis de har modtaget kontanthjælp samtidig med, at de har haft ikke-opgivne indtægter fra prostitution. Alternativt foreslås, at der gives muligheder for fuld gældssanering for skyldig skattebetaling af ikke-opgivne indtægter ved prostitution og for tilbagebetaling af uberettiget modtagne offentlige ydelser.

Begrundelse: Det vil gøre det muligt for Københavns Kommune at iværksætte en social indsats over for prostituerede, der uretmæssigt har modtaget offentlig ydelse.

Økonomi

Kommunen vil selv skulle finansiere merudgifter som følge af forslagene.

Videre proces

Socialudvalgets forslag vil indgå i Københavns Kommunes samlede indstilling til Økonomiudvalget og Borgerrepræsentationen. Den samlede indstilling forelægges Borgerrepræsentationen i marts 2011.

Anette Laigaard

/Sven Bjerre

bilag

[Ansøgningskema til udfordringsretten - delvist lukkede pladser \(4\).doc](#)

[Bilag 10: Ansøgningskema kommunal fastlæggelse af takster](#)

[Bilag 11: Ansøgningskema BPA-ordninger-privat aflastning SEL § 41 og § 96 § 42](#)

[Bilag 12: Ansøgningskema aktivlovens §§ 81-85 generelt](#)

[Bilag 13: Ansøgningskema § 100 personkredsen](#)

[Bilag 14: Ansøgningskema generelt servicelov - sagsbehandlingsprocedure](#)

[Bilag 15: Ansøgningskema regnskabsbekendtgørelsen](#)

[Bilag 16: Ansøgningskema fjernelse af dokumentationskrav starthjælp](#)

[Bilag 17: Ansøgning stofindtagelsesrum](#)

[Bilag 18: Ansøgning Transitrum udenlandske hjemløse](#)

[Bilag 19: Ansøgning om frit lejde til prostituerede](#)

[Dok nr 2011-20245 - Udfordringsret 100110.doc](#)

[Udfordringsretten - selvhenvenderprincippet for §§ 109 og 110.doc](#)

[Ansøgningskema for udfordringsretten vedr. § 101 SEL](#)

[Ansøgningskema IIIaktivlovens § 81 enkeltudgifter.doc](#)

[Bilag 6: Ansøgningskema IVaktivlovens § 82 medicinbevillinger](#)

[Bilag 7: Ansøgningskema aktivlovens § 82 tandbehandling](#)

[Bilag 8: Ansøgningskema aktivlovens § 83 samværsudgifter](#)

[Bilag 9: Ansøgningskema pensionlovens § 18](#)

[Bilag 9b: Ansøgningskema pensionlovens § 18 \(socialt udsatte\)](#)

